

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 12-50 Din

za inozemstvo 25- —

neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Nikolšičeva cesta št. 16/L

Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 64. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvanska ul. 1.
Tel. št. 22.

Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošt. čerkov.
zavodu št. 11.842

Ljubljana, 18. oktobra.

V soboto se prične redno jesensko zasedanje narodne skupščine, katerega glavna delovna točka je razprava o rednem proračunu za leto 1923/24. Radikalni režim je dosedaj gospodaril z dvanaesletinami ter je imel celo leto časa, da pripravi skrbno izdelan proračun. Kako se mu je to posrečilo, o tem bo treba še obširno razpravljati. Za danes zadostuj konstatacija, da je letošnji budžet po razporedbi in sestavi slabši od prejšnjih, po vsebini pa tako očitno dokazuje separatistični karakter sedanjega režima, da mora izjaviti najostrejši odpor. Vlada se tega zaveda in trdovratno se vzdržuje glasovi, da bo poskusila odgoditi seje parlamenta za — dva meseca. S tem bi bilo omogočeno, da se tudi novo koledarsko leto prične z dvanaesletinami...

Danes naj bodo navedene le nekatere določbe iz izvršilnega zakona k proračunu, finančnega zakona. Tudi tu bodo mnogi paragrafi naleteli na odločen odpor.

Upravno-politično je interesantno, da uvaja finančni zakon nove vrste centralizem, s členom 118. hoče namreč minister za šume in rudnike, ki je slučajno doma v Sarajevu, prenesti vse rudarske urade tjakaj. Ta famozni člen se glasi: »Pooblašča se minister za šume in rudnike, da more (v proračunu) odobrene vsote razhodov in prihodov za rudarske odseke v Ljubljani in Zagrebu in za njim podrejena državna rudarska podjetja prenesti radi izkoriščanja (!) in izvršenja na rudarski odsek v Sarajevu, ki bo posle teh odsekov prevzel.« Markov protokol nam je torej prinesel poleg radikalnega še sarsarjevski centralizem!

Še ena vrata korupcije odpravlja člen 113, ki pooblašča ministra trgovine, da sme edino on dajati odobrenja za ustanavljanje industrijskih in tovarniških podjetij. Za fabrike spirita in izravnih kart je potrebno soglasje ministra financ. S tem je industrijska inicijativa izročena samovolji birokracije in gosp. Savič bo lahko pričel izvajati svoje premostitvene načrte. Otvorjen je nov vir za škane in zarado!

Ko se je lani in letos govorilo, da hočejo radikali povsem socialno-politično vprašanje invalidov in dobrovoljcev izročiti vojaškim oblastem, so režimski časopisi označevali to sumnjo kot obrekovanje radikalne stranke. Sedaj se sami desavuirajo. Finančni zakon odreja novo revizijo vseh invalidskih podporn, istofasno pa se je energično lotil likvidacije ministrstva za socialno politiko s določbo, da se dobrovoljski odsek v tem ministrstvu ukine ter njega agende prenesejo v ministrstvo vojske in mornarice.

Reakcionarni princip prevladitve odgovornosti za prekoračenje zakonitih predpisov na faktorje, ki s prestopkom niso v nobeni direktni zvezi, se svaja sedaj tudi na prometnem polju. Odgovornost občin za poškodbe na brzojavnih in telefonskih linijah, ki je doslej obstajala le v Srbiji, se bo proširila na vso državo. Te škode je dolžna plačati občina, v koje področju se zgrade. Ona pa naj se drži krivca. Ali mora občina plačati ali ne, o tem odločuje poštna direkcija, odnosno ministrstvo.

Teh par primerov naj zaenkrat zadostuje kot nadaljnji donesek k razumevanju ostrega boja, ki ga vodi danes zlasti demokratska stranka proti radikalni vladi.

Demokrati v Zagrebu

Zagreb, 18. oktobra. N. Nocoj ob pol 18. se je v Zagrebu v tajništvu demokratske stranke vršil širši sestanek članov zagrebške mestne organizacije, na katerem je poslanec Večeslav Wilder poročal o splošni politični situaciji in o parlamentarnem položaju. Njegov govor je v področnostih izpolnil poslanec dr. Edo Lukinč. Po daljši razpravi se je sklenilo, da priredi mestna organizacija prihodnji teden sestanek, na katerem se bo razpravljalo o kongresu stranke, o delovanju zagrebške mestne organizacije in o zasedanju narodne skupščine ter končno o delovanju zagrebške mestne organizacije pri proslavi 20letnice javnega delovanja Svetozarja Pribečevića, ki se vrši 3. in 4. novembra v Glini. Proslave se udeležijo okoli 80 demokratskih poslancev.

ODHOD BOLGARSKEGA MINISTRA IZ RIMA.

Rim, 18. oktobra. J. Zunanji minister Kalikov je nocoj odpotoval v Sofijo.

Pred jesenskim parlamentarnim zasedanjem

DANES SEJA NARODNE SKUPŠČINE. — PRIPRAVE OPOZICIJE. — DEMOKRATSKI PREDLOG O AVTONOMIJI.

Beograd, 18. oktobra. r. Za jutri dopoldne ob 10. je sklicana seja Narodne skupščine, na kateri se prečita kraljev ukaz, da je sedanje zasedanje zaključeno in s katerim se odpre redno jesensko zasedanje parlamenta. Skupščina bo nato določila dnevni red sobotne seje, na kateri se vrši volitev predsedništva za novo zasedanje.

Vsi poslanci so nujno pozvani v Beograd. V vladnih in opozicijskih krogih se živahno pripravljajo za volitev predsedništva. Precej začetnja je zbudila vest »Vremena«, da se je dr. Korošec odpeljal v Rumunijo. Vest še ni potrjena. Mnogo pozornosti je vzbudilo poročilo, da je klerikalni poslanec Štifter prestopil k radikalom. Klerikalci, ki so v zadnjem času zopet delali g. Pašiću prijazne obzore, so ogorčeni ter očitajo radikalom skrajno neojabnost.

Na eni prvih sej narodne skupščine bodo demokratski poslanci postavili interpelacijo glede odkupa Južne železnice, o katerem menijo, da je bil izvršen na zelo misterioznem način. Južna železnica je bila za mnogo milijonov preplačana. Povodom odgovora na to interpelacijo se bodo po zadržanih interpelacijah odkrile različne nezakonite mahinacije in spekulacije v ministrstvu prometa.

Beograd, 18. oktobra. p. Danes je sprejel kralj v avdienci predsednika narodne skupščine Ljubo Jovanovića, ki mu je poročal o prihodnjem zasedanju narodne skupščine in o bodočem delu v parlamentu.

Beograd, 18. oktobra. r. Na jutrišnji seji glavnega odbora demokratske stranke se bo pretresala skica zakonskega načrta o samoupravi občin, srezov in okrožij, ki jo je izdelal bivši notranji minister Voja Marinković. Zakonski načrt je zamišljen tako, da se kompetence samsupravnih jedinic znatno razširijo ter se jim da vpliv tudi na javno sigurnost v

njihovih teritorijah. Tak načrt bi onemogočil skeniranje političnih oblasti in oviranje del občinskih samouprav. Ta skica zakonskega načrta bo na jutrišnji seji glavnega odbora demokratske stranke razdeljena med člane, da jo izpopolnijo na podlagi programa stranke. Načrt tega zakona so vsi neradikalni politični krogi sprejeli simpatično, dočim je med radikalci zavladala velika nezadovoljnost. Radikalci pravijo, da dajejo demokraciji s tem koncesije — separatizem.

Beograd, 18. oktobra. p. Poslanec Gligorije Anastasijević je izstopil iz demokratskega kluba. Anastasijević izjavlja, da se bo pridružil bodoči stranki »srednje linije«, ki jo baje ustanovljajo nekateri bivši političarji. Anastasijević je ožji tovariš izključenega posl. Arsića ter je nedavno snoval »makedonsko stranko«.

Beograd, 18. oktobra. r. Vprašanje ustanovitve opozicije, bloka stopi te dni zopet v konkretno fazo. Dočim na strani demokratov in muslimanov-spahovev prevladuje volja za koncentracijo parlamentarne opozicije, se klerikalci in zemljoradniki še niso končnoveljavno izjavili za tak blok. Klerikalci pravijo, da sicer verujejo v »iskrene namere« predsednika demokratskega kluba Ljube Davidovića, ki vodi razgovore v imenu svojega kluba, toda da se boje Pribečevićeve skupine, ki bi po njihovem mnenju porabila vsako priliko, da se dokopjele do vlade. Zato klerikalci ne verujejo, da bi se blok mogel osnovati. V vsakem slučaju pa zahtevajo od demokratov jamstev, da ne padejo v koalicio z radikalci. Med zemljoradniki želi skupina posl. Joce Jovanovića, da stopi klub v opozicijski blok, grupa Voja Lužić pa se drži zelo rezervirano. Situacija v zemljoradniškem klubu je težavna. Razgovori med šefi opozicije se te dni nadaljujejo.

Polom Nemčije

BORBA MED DRŽAVO IN SAKSONSKO. — NOVA KABINETNA KRIZA NA VIDIKU. — GROZNO GOSPODARSKO STANJE.

London, 18. oktobra. r. »Daily News« objavljajo izjave nemškega kancelarja Stresemanna, ki pravi: Nemčiji preti popoln polom. Obnova Nemčije je danes vprašanje cele Evrope. Boda in pomankanje sta doseglja vrhunec, plemenska mržnja spodbokpava temelje države.

Berlin, 18. oktobra. s. Nevarnost meščanske vojne se je zopet povečala. Na ultimatu ministra dr. Gesslerja saški ministrski predsednik dr. Zeigener ni odgovoril. General Müller sicer danes ni storil zažuganih ukrepov ter je stvar predložil še enkrat dr. Gesslerju. Vendar ni mnogo nade na polvoljno rešitev spora. Mesto Dresden je obklojeno od čet državne brambe, ki bodo pri prvih nemirih intervenirale. Na Saksonskem vladajo neznosne razmere. Vseled postopanju komunistično-socialistične vlade so nelegalne delavske organizacije pridobile veliko avtoriteto, ki jo izvršujejo na terorističen način. Velik del industrijalcev skuša prodati svoja podjetja, ker jih ne morejo več vzdrževati. Tako so n. pr. v Plauenu komunisti stavili tovarnarja pred odločitvijo, da ali uniči svoje blago ali pa izplača visoko odkupnino.

Spor med berlinsko in saško vlado se kaže vedno bolj kot kriza koaliciije, ker meni socialistična stranka, da mora podpirati saško vlado, dočim je z druge strani berlinska vlada, zlasti pa nemška ljudska stranka docela pripravljena nastopiti z vsemi sredstvi proti saški vladi ter vzpostaviti proti njej svojo državno avtoriteto. Prošnji socialdemokratov, da se ukine izjemno stanje v državi, se do sedaj ni ugodilo. Odposlanstvo socialistov, ki je prišlo k državnemu predsedniku Ebertu, da mu predloži to prošnjo, je moralo oditi, ne da bi kaj opravilo, ker se državni predsednik Ebert, čeprav je sam socialdemokrat, še ni odločil do tega koraka. Predsedstvo socialnodemokratske stranke je sklenilo, proglasiti po vsej državi splošno stavko, ako bi se proti saksonskemu proletarijatu nastopilo z orožjem.

Berlin, 18. oktobra. j. Državni kabinet je imel danes dolgo sejo, na kateri se je bavil z najvažnejšimi notranjimi in zunanjimi vprašanji, predvsem pa s sporom s saško vlado.

Berlin, 18. oktobra. d. Gospodarska kriza države je zavzela neverjeten

obseg. Povsod ponehava delo. Skoraj polovica nemškega prebivalstva dobliva danes državne podpore za brezposelne. Kar se je v Poruhju v tem oziru godilo, je le slaba slika današnjega položaja v vsej državi. Krvave demonstracije gladujočih se ponavljajo v vedno večjem obsegu v vseh mestih. Število žrtev znaša nekoliko sto na dan. Včeraj je množica v Berlinu juršala borzo, kjer je zavladala strahovita panika. Danes je borza votirala za gladujoče več sto bilijonov mark.

Berlin, 18. oktobra. s. Nemške banke, ki so danes pričele računati z edincio tisoč mark namesto ene marke, pripravljajo uvedbo enomilijonske edince. Predvojna (zlata) marka ima danes vrednost ene milijarde mark.

Berlin, 18. oktobra. r. V Mannheimu je proglašen generalni štrajk. Pri ponočnih demonstracijah je bilo 7 mrtvih in 16 težko ranjenih. Nad Mannheimom je bilo dopoldne proglašeno obsešno stanje V Gelsenkirchnu so danes dopoldne ženske demolirole tovarne ter plenile trgovine. Policija je morala rabiti orožje.

München, 18. oktobra. d. Položaj na Bavarskem se je kompliciral. Ludendorff in njegove bojne organizacije izjavljajo, da bodo z orožjem preprečile povratek Wittelsbachovcev. Pristaši princa Rupprechta s Kahrenom na čelu razvijajo ostro protiproglašanje proti Ludendorffu ter ga proglašajo za sovražnika Bavarske...

Pariz, 18. oktobra. l. »Matin« poroča: Nemška policija v zasedenem ozemlju že nekaj časa surovo nastopa proti brezposelnim in uporablja orožje za vsako malenkost. List pripominja, da je Poincaré dal navodila generalu Degoutteju, naj napravi konec tem nepotrebnim nasilstvom nemške policije.

Češka in Francija

Pariz, 18. oktobra. j. Predsednik Masaryk je danes dopoldne imel daljšo konferenco s Poincaréjem, kateri je prisostvoval tudi dr. Beneš. Kakor se doznava v političnih krogih, so ti razgovori le potrdili obstoječe prijateljsko razmerje med obema državama. Konvencija, kakršna veže Poljsko s Francijo, se ni sklenila. Češkoslovaška politika se more izraziti v formuli: Češkoslovaška je zaveznica Francije in sosed Nemčije.

Poostiritev francosko-nemškega konflikta

FRANCIJA ODKLANJA DIREKTNA POGAJANJA. — NEMCIJA VZTRAJA NA SVOJEM STALIŠČU.

Berlin, 18. oktobra. s. Nemški opravniki v Parizu je v zvezi s svojimi prejšnjimi razgovori včeraj zopet natančno obrazložil francoskemu ministru, predsedniku naziranje nemške vlade glede ureditve razmer na zasedenem ozemlju in glede nadaljnjega postopanja v reparacijskem vprašanju. Pri tem je poudarjal glede dobav premoga in koksa, da je Nemčiji sedaj nemogoče prevzeti finansiranje od strani države ter je opozoril na izredno nevarne posledice, ki bi nastale, ako premogovniki v kratkem ne bi mogli vzpostaviti dela, ker bi 550 tisoč rudarjev s svojimi rodbinami in več milijonov delavcev v drugih industrijah ostalo brez kruha. Ponudil je, da se v vseh teh vprašanjih pričnejo med Nemčijo in Francijo ter Belgijo nova pogajanja.

Ministrski predsednik Poincaré je kategorično odklonil vzpostavitev pogajanj od vlade do vlade za zopetni pričetek dela na ruhrskem ozemlju. Navodila uradnikom in industrijalcem ga ne briga. Interesna ga je popolna vzpostavitev stanja pred 11. januarjem. Na kak način bo nemška vlada izvršila finansiranje stvarnih dobav, ni njegova stvar. Razpravo morebitnih nemških predlogov po reparacijski komisiji ne bo toliko časa dopustil, dokler nemški odpor po francoskem naziranju ne bo docela ukinjen.

Ker je korak nemškega opravnika v Parizu ostal docela brez uspeha, je danes ministrski svet po večurnem razgo-

voru sklenil, da ostane stališče Nemčije tudi nadalje ono, ki je bilo določeno v instrukcijah nemškemu opravniku poslov v Parizu.

Pariz, 18. oktobra. j. V otičelnih francoskih krogih izjavljajo, da so včerajšnje izjave nemškega opravnika, da Nemčija ne more izvršiti svojih stvarnih davajev zaveznikom, zelo komplementarne položaja. Francija ni pričakovala takega stališča nemške vlade. Ima dovolj vzroka, da ne verjame, da bi Stresemann resno stremel za tem, da se doseže sporazum. Po ogromnih vsotah, ki so se izdale za pasivni odpor, bi bilo pač lahko, da bi si Nemčija preskrbela manjše vsote za plačilo reparacijskih davajev. Nemška vlada se mora sporazumeti z nemškimi industrijalci, kar pa je njena docela interna zadeva. Nemčija ima za vse denarja, le za plačilo svojih reparacij ga nima.

Esen, 18. oktobra. j. Dolgotrajna pogajanja nemških železničarskih organizacij s francosko in belgijsko železniško upravo so danes dovedla do končnoveljavnega pozitivnega uspeha. Slični dogovori kakor v železniški službi se pričakujejo tudi med organizacijami nemške poštne uprave in francoske uprave. Davi je prišlo odposlanstvo porenskih industrijalcev s Stinnesom na čelu k porenski komisiji, kjer so izjavili, da nikakor ne bodo brezplačno dobavljali premoga, ako nemška država ne bo jamčila za te reparacijske davaje. Zastopniki zaveznikov so odklonili to izjavo.

Vznemirljive vesti z vzhoda

Pariz, 18. oktobra. s. Informacije, ki prihajajo z vzhoda so zelo vznemirljive. Moskovska vlada zasleduje z velikim interesom dogodke na Poljskem in v obmejnih državah Rusije ter razvoj dogodkov v Nemčiji. Izgleda, da bo prihodnje tečne prišlo v Rusiji do resnih zapletitjav v notranjem položaju. Francoski diplomatični krogi so dobili zaupna poročila iz Rusije, po katerih se tajno oja-

čujejo obmejne garnizije. Zadnje vesti iz Moskve veljajo, da je sovjetska vlada poklicala tri letnike na enomešno orožno vajo. Po drugi brzoglavki je izjavil Radek na nekem zborovanju, da izgleda, da se na Saksonskem razvija nova revolucionarna sila. Rusija sicer noče vojne, mora pa biti pripravljena varovati svoje interese ter v danem slučaju nastopiti.

Uradniška uredba

Beograd, 18. oktobra. p. Nocoj o 18. do 20. ure se je vršila seja vlade. Na seji je bila končana prva razprava o razvrščanju prve kategorije uradnikov. Ministru pravde je poverjeno, da na podlagi dosedanjih sklepov napravi elaborat, ki se bo izročil v ponovno reševanje. Principijelno je sklenjeno, da morejo v prvi kategoriji ostati tudi oni uradniki, ki nimajo fakultetne izobrazbe, a se še nahajajo na položaju, ki zahteva fakultetno izobrazbo.

Pogajanja z Italijo

Beograd, 18. oktobra. n. Danes opoldne je minister zunanjih del dr. Ninčić sprejel italijanskega opravnika poslov g. Summonteja, s katerim se je dalje časa razgovarjal. Razgovor se je tikal reškega vprašanja. Kakor doznava Vaš poročevalec vztraja italijanska vlada na svojem intransigentnem stališču.

Beograd, 18. oktobra. r. Predsednik naše delegacije v paritetni komisiji dr. Rybaf je pozvan v Beograd, kamor pride najbrž v soboto. Izgleda, da se bodo v zunanjem ministrstvu vršile nove konference naših delegatov in ekspertov o reškem vprašanju.

FAŠISTI MED SEBOJ.

Neapoli, 18. oktobra. l. Zaradi prepira, ki se je razvil v fašistovskem direktoriju med Tecchhom in poročnikom Turchijo, razjajnikom neapelske nacionalistične sekcije, je zadržal včeraj zvečer oklofutal javno na ulici Tecchia. Skupina fašistov, prijateljev Tecchia, je takoj napadla Turchijo, ki je zbežal v neko trgovino. Prišlo je do strahovitega pretepa. Policija je napravila red ter aretirala Turchijo.

STROŠKI ITALIJANSKE ZASEDBE KRFA.

Rim, 18. oktobra. l. Po indiskrecijah diplomatovskih krogov se doznava, da je imela Italija s prvo mobilizacijo za zasedbo Krfa nič manj kot 300 milijonov lir stroškov. Zasedba sama jo je stala na dan poldrug milijon lir, tako, da znašajo vsakopni stroški, ki jih je imela Italija za rešitev svojega prestiža v tej zadevi do brlih 450 milijonov lir. Ker sta šla od grške odkodnine 50 milijonov približno dva milijona družinam umorjenih članov razmejitvene komisije, stane Italijo kriska afera še vedno okoli 400 milijon. lir.

Inozemske borze

18. oktobra:

CURIE: New-York 537.25, London 25.24, Pariz 33.50, Milan 25.30, Praga 16.30, Budimpešta 0.6907, Bukarešta 2.62, Beograd 6.61, Sofija 5.45, Varšava 0.0006, Dunaj 0.007875, avstrijske krone 0.0079.

TRST: Zagreb 26.20 do 26.50, Dunaj 0.03075 do 0.03125, London 100.10 do 100.35, New-York 22 do 22.15, Curih 394 do 397, Praga 65.40 do 65.80, dinarji 26.40 do 26.60, dolarji 22 do 22.10, carinski franki 85.50 do 86.

DUNAJ: Devize: Beograd 832 do 836, Berlin 0.086 do 0.093, Budimpešta 3.80 do 3.90, Bukarešta 327 do 329, London 320.700 do 321.700, Milan 3214 do 3226, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 4267 do 4283, Praga 2115 do 2125, Sofija 683 do 687, Varšava 670 do 780, Curih 12.725 do 12.775; valute: dolarji 70.560 do 70.960, levi 661 do 669, marke 0.08 do 0.1, funti 318.900 do 320.500, francoski franki 4220 do 4250, lire 3180 do 3200, dinarji 821 do 827, poljske marke 630 do 730, leji 321 do 325, švicarski franki 12.610 do 12.690, češke krone 2097 do 2113, madžarske krone 2.20 do 2.40, efekti (v tisočih aK): Anglobank 362, Bankverein 202, Länderbank 365, Zivnostenska 929, Južna železnica 225, Kranjska industrijska 2300, Trbovlje 705, Gutmann 1300, Slavonija 185, Alpine 503.

PRAGA: Dunaj 4.025, Berlin 8.75, Rim 157.50, Budimpešta 18.50, Pariz 209.50, London 155.75, New-York 34.30, Curih 622.50, Beograd 40.

BERLIN: Dunaj 115.710, Milan 371 milijonov 070.000, Praga 243.390.000, Pariz 490.770.000, London 36.907.500.000, New-York 8.129.000, Curih 1.464.330.000, Beograd 95.760.000.

LONDON: Berlin 35 do 40 milijard, New-York 452.75 do 452, Pariz 75.42 do 75.47, Curih 25.21 do 25.24, Milan 92.75 do 100, Praga 121.75 do 152.25, Dunaj 315.000 do 522.000, Varšava 4.250.000, Budimpešta 75.000 do 95.000, Beograd 373 do 393, Bukarešta 950 do 970, Sofija 460 do 480.

NEW-YORK: London 452.25, Pariz 595.50, Berlin 0.0000001, Milan 452.53, Curih 39.13, Praga 298, Dunaj 0.14, Budimpešta 0.54, Bukarešta 47, Beograd 118.25.

Rešimo sokolski Tabor!

Politična dezertacija iz SLS

Klerikalni poslanec Štifter je prestopil k radikalom.

Murska Sobota, 18. oktobra. Klerikalni poslanec volilnega sreza Murska Sobota, Geze Štifter, je včeraj formalno vstopil v radikalno stranko ter bil takoj kooptiran v mariborski oblastni odbor NRS.

Ze dalj časa so se med Štifterjem in radikalskimi prvaki vršila pogajanja za »prestop«. Končno je bil sklenjen pakt, ki zagotavlja Štifterju razne osebne koristi ter mu obljublja ministrski portfelj. Politični dezertier klerikalne stranke postane, kakor zatrjuje njegovi prijatelji, poljedelski minister!

Klerikalci so v zadnjem trenutku izvedeli, kaj pripravlja njihov odlični somišljenik. V nedeljo so prihiteli v Mursko Soboto klerikalni voditelji iz Maribora ter dolinlendavski poslanec Klekl, ki so z obljubami in grožnjami skušali odvrti Štifterja od njegovega koraka. Toda mož je kremen-značaj. Z radikalskimi obvezani v žepu (zagotavljali so mu tudi dovolj novcev za bodoče volitve ter izjavi, da bo moralo vse uradništvo zanj agitirati) je ostal trden kakor skala. . . . Po strahovitem medsebojnem zmerjanju se je nedeljska konferenca razšla.

Klerikalci so strahovito razburjeni in poparjeni. Njihova stranka v Prekmurju se v zadnjem času zelo krha in politična pozicija klerikalizma v naših krajih je silno slaba.

Na drugi strani Štifterjev prestop k radikalom ni seveda v nobeni zvezi z razpoloženjem prebivalstva, temveč je stvar privatne politične kupčije. Radikali so si sedaj angažirali slovenskega poslanca, ker pri volitvah niso mogli nobenega dobiti. Štifter tudi ni prvi prebeglica iz vodilnih vrst SLS. Tudi bivši tajnik SLS za Prekmurje Švikarič, katerega moralne kvalitete so bile nedavno v »Jutru« točno opisane, je danes pri radikalih. On je njihov Stefanovič za Prekmurje. Pristaši radikalne partije v Prekmurju (njih število je malenkostno), so le ljudje, ki so dobili prostora pri radikalskih jaslih. Tako boče glavni »narodni radikal« mesar Benko doseči monopol za eksport živine, kar so mu demokrati ponovno preprečili. Sedaj je zopet pridno na delu, da se mu ta projekt le uresniči, kar bi značilo, da bi morali prekmurški kmetje preko njega prodajati živino v inozemstvo.

Prestop Geze Štifterja je dokaz notranje gnilobe, ki vlada v klerikalni stranki, ki pa tudi sprjevalo moralne pokvarjenosti radikalske partije. Primitivni etični pojmi bi seveda zahtevali, da Štifter, če je menjal prepričanje, vrne mandat stranki, ki mu ga je poverila. Toda ker tu ne gre za prepričanje, temveč za kupčijo, Štifter seveda mandata ne bo položil. O Štifterjevih kvalitetah eno samo pripombo. Mož je študiral nekaj časa na visoki šoli pravo ter je posestnik v Martjančih. Ob priliki zadnjih volitev je ponudil demokratski stranki svojo kandidacijo, 14 dni pozneje pa je vstopil v klerikalni tabor. Ni čuda, da mu tudi sedanj »prestop« ne dela nobenih moralnih preglav. Radikalom očitno tudi ne in tako je stvar v redu: gliha vkup štriha. . . .

Politične beležke

Protestni shod JDS. v Cerknici. Prošlo nedeljo je priredila kraj. org. v Cerknici v prostorih g. Zmura protestni shod proti sedanjim nevdržnim razmeram. Po kratkem pozdravnem govoru, v katerem je g. Homovc pozdravil oblastnega delegata g. Majena, delegate krajevnih organizacij Rakeč, Begunje, Grahevo, Stari trg ter volike (150 po številu), in ob pol 14. otvoril protestno zborovanje ter podal besedo g. Majena, ki je v jedrnatih besedah očrtal sedanj politični položaj, posebno pa nastanek kuluka in davkov. Za svoja izvajanja je žel obilo priznanja. K sklepu je bila so-

glasno sprejeta sledeča resolucija: »Zborovalci, zbrani na protestnem shodu, ki ga je priredila krajevna organizacija J. D. S. v Cerknici dne 14. t. m., protestiramo proti uvedbi kuluka in proti neznošnemu povzicanju davkov; obojoma zastopnika našega plemena, ki posredno ali neposredno podpirajo tako državno gospodarstvo, ki ubija gospodarsko življenje na znotraj ter slabi ugled države na zunanaj.«

Politična šola JDS. Po sklepu Eksekutive oblastnih organizacij JDS v Mariboru in v Ljubljani se ima vršiti od 9. do 13. novembra 1923 v Ljubljani političen tečaj, ki naj izvežba večje število mlajših mož (od 20.—36. leta) iz priprostega ljudstva za politično delo. Na tečaju bodo po načrtu predavanja iz ustavnega in državnega prava, o programu JDS, o delu v samoupravnih zastopstvih, o novinstvu, o volilnih redih, o pomenu, ustanavljanju in vodstvu nepolitičnih društev, o govorništvu itd. Predavanja bodo zvezana s praktičnimi vajami in izleti. Udeleženci bodo imeli brezplačno prehrano in stanovanje. Sprejmejo se le zanesljivi možje, za katere jamčijo krajevne organizacije, oziroma zaupniki, in ki imajo n. pr. vesled prakse v nepolitičnih društvi priznane sposobnosti in veselje za javno delo. Bilo bi umestno, da bi napredno misleči možje v vseh naših občinah, storili vse potrebno, da se vzgoji naraščaj. Blizja pojasnila daje ljubljanska tajništvo JDS. Vedno se čuje želja, da bi naprednih organizacij ne vodili samo »doktorji«. Evo, zdaj je prilika, da se izvežbajo delavci, kmetje, obrtniki in njih sinovi, da se potem razvijejo v ljudske voditelje, dobre župane, zastopnike v raznih korporacijah, govornike na shodih, občinske svetovalce, voditelje narodnih društev in sploh glasnike ljudskih želja in zahtev.

Ni kritja za naše učitelje? Čuje se, da je sistemiziranih v državnem proračunu premalo učiteljskih mest, vsled česar je nezasedenih zlasti na meji precej učiteljskih mest, mnogo pa je učiteljev že danes brez kruha. Celo »Slovenec« se pridružuje našim protestom. Zdi se nam, da je pomoč lahka. Iz državnega proračuna dobiva plačo tudi nad 100 zasebnih učiteljev in to brez zakonitega lage. Za razne nune, ki vzgajajo deco v klerikalnem duhu, se plačujejo prelemlji od strani države. Godi se to zlorabiti in bode morala glavna kontrola dotične državne funkcije pozvati na odgovornost. Gre za več milijonov, ki izginejo v samostanskih bisagah. Uboge nune itak nimajo nič od tega. Ali finančna delegacija, ki ima za mnoge male stvari bistro oko, tega ne vidi? Nobena para državnega denarja se sicer brez zakonitega temelja izplačati ne sme. V Sloveniji pa vzdržuje država samostane! Mi bomo končno prisiljeni delati osebno odgovorne vse one, ki nimajo poguma vršiti zakon.

Politika in politikastri. V mariborskem glasilu JDS »Taboru« je napisal demokrat dr. Pipuš članek o gospodarstvu in politiki. Na dveh mariborskih gospodarskih slučajih dokazuje dr. Pipuš, kako škodljivo je, ako se gospodarska vprašanja rešujejo zgolj s politično-strankarskega stališča. Kot posebno karakterističen primer navaja dr. Pipuš, kako se klerikalci hvalijo, da so preprečili zgradbo nove kaznišnice v Mariboru. Svojem izvajanjem je avtor dodal uvid, ki razpravlja o odnosih poedinca na pram političnim strankam in obžaluje s stališča javne moralo osebne napade na politične delavce. Kot višek memorablnosti označuje dr. Pipuš grdenje in blatenje ostavke iz tega članka ponatisnil ter podčrtal in pravi na koncu, da je dr. Pipuš iskreno hvaležen za »satisfakcijo«. Ti nazori da so tudi njegovi. Mi smo s svoje strani zopet »Slov. Narodu« hvaležni, da se sedaj priznava k pravilnim nazorom mariborskega demokrata. »Slovenski Narod« je bil namreč menda edini list, ki je na Slovenskem zagrešil to, kar dr. Pipuš imenuje višek nemarale: da je namreč napadel in kradel čast lastnim ljudem. Za vedno ostane ena izmed najstramotnejših epizod slovenske politične zgodovine, da je »Slovenski Narod« po-

vrhu že za aenar, blati in obrekoval voditelje lastne stranke, s katerimi so njegovi politični gospodarji sedeli kot somišljeniki in prijatelji pri eni in isti mizi. Mesto da bi se torej pri čitanju Pipušovega članka trkal na svoja prsa, se napihuje, da je on bojevnik za politično moralo. . . .

Pred volitvami na Koroškem. V nedeljo se vrše v Avstriji državnozbornski in deželnozbornski volitve. Naši koroški rojaki, katerih obe listi sta sedaj potrjeni se pridno gibljejo in po vesteh, ki jih dobivamo iz Koroške so glede izida volitev precej optimistični. Nemški klerikalci in nacionalci imajo skupno listino, na kateri nastopajo katoliški duhovniki poleg najizrazitejših losvonomovcev dr. Angererja, Lemischa in drugih. Za to »Einheitsliste« se vrši z nemške strani tudi med Slovenci ogromna propaganda. P5 vsem slovenskem Korotanu so nabiti volilni oklici nemškonacionalno klerikalne koalicije v slovenskem jeziku. Originalna je nemška propaganda proti slovenski listi. Vodi jo Kärntner Tagblatt organ celovške duhovščine, ki Slovence svari naj ne oddajo svojih glasov za slovensko listo, ker je njen nositelj — liberalci dr. Petek. Dobro odgovarja »Koroški Slovenec«, da je naprednjak dr. Petek »mož, ki se kljub nemškemu preganjanju in sovražstvu neumorno poteguje za pravice našega zatiranega ljudstva«, lista za katero se ogreva »Kärntner Tagblatt« pa nosi imena verskih odpadnikov in sovražnikov našega naroda. Na nemški listi tudi sploh ni nobenega kandidata iz nekdanje cone A, ako se sem ne računa neki nepoznani Feinig iz Sv. Nene pri Velikovicu, za kollega še nikdar ni nihče čul. Nemci po slovenskem delu Koroške razpisajo z denarjem, toda vse kaže, da ne bodo imeli sreče. Program »Koroške slovenske stranke« se glasi: Potegovati se za pravice domačega slovenskega ljudstva: kmetu, delavcu, obrtniku, trgovcu in nastavljenca; skrbeti za kulturne in gospodarske koristi Slovencev; ščititi domačine proti krivicam in za postavljajući s strani oblasti in tujece. Enake dolžnosti, enake pravice za Slovence in Nemce!

Po svetu

Stanovanje prezidenta Masaryka v Parizu. T. Masaryk, ki se mudi ta čas v Parizu kot gost francoske vlade, stanuje na Quai d'Orsayu v prvem nadstropju. Otna Masarykovega bivališča so obrnjena na reko Selno in na Elizejske poljane ter na trg Corcorde. Prostori so divno okrašeni z bogatimi preprogami in gobelini. Pohištvo prezidentskega stanovanja je iz mahagonijevega lesa v slogu francoskih kraljev. Ohranjen je izza časov Leona Gambette in je služilo kot oprema pri obiskih kraljev. Poleg Masaryka stanuje njegov sin in prezidentov tajnik dr. Kučera.

Češki jubilejni dukati so izšli, zaenkrat v 500 komadih, ki se razdele med reprezentante republike. Prvega dobi prezident Masaryk, drugega narodni muzej, ostale pa člani vlade in praškega parlamenta.

Bivši tajnik Karla Habsburškega izročen švicarski policiji. Barona Bruna Steinerja, ki je ogoljufal pokojnega Karla Habsburga pri prodaji dragocenosti za horendne svote, so francoske oblasti izročile švicarski policiji. Slednja je zahtevala Steinerja radi sodnega postopanja, katero teče proti goljufu v Bernu. Z njim je izročena tudi njegova žena.

Rotschildov sin umrl. Drugi sin bankirja Rotschilda, Nathanael Charles Rotschild je te dni umrl v starosti 46 let. Kakor poročajo londonski listi na posledicah dejanja, ki ga je izvršil proti sebi v duševni zmedenosti.

Grof Berchtold na Dunaju. Bivši avstro-ogrski zunanji minister grof Berchtold, ki je po prevratu odšel v Švico, se je v sredo vrnil na Dunaj, kjer se namerava naseliti stalno.

Obtožnica proti morilcu Rajka Daskalova vložena. Praško državno pravištvo je vložilo obtožnico proti Atanasu Nikolovu, morilcu Rajka Daskalova. Obtožnica dolži morilca zavržnega umora: Razprava proti Nikolovu se bo vršila čimprej mogoče.

Pravite, da bi delal preveč ropota. Vi torej mislite, da hiša ni prazna in da bi me utegnili kdo slišati? »Rdečelasec« je bil tu dvakrat s Hedvigjo. Kdo more trditi, da ni nikogar v hiši, morda celo on sam? »Prav imate. Počakal bom torej tukaj. Če pa bom začul kak strel, bom preprezel zid. . . .« »Dobro. . . .« na strel ali pa na žvižg,« odgovori Sainclair.

In brez nadaljne besede se obrne po griču navzdol ne proti zidu, ki bi bil s te strani dostopen le z majhnimi plitvimi čolni, kakor so v rabi v močvirnih vodah, ampak na prešpot, ki vodi k vratom na zahodni strani zidu.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Petek, 19.: »Judita«. D. Sobota, 20.: »Smrt majke Jugovičev«. E.

Ljubljanska opera.

Petek, 19.: »Novela od Stanca«, »Zapečatenica«. A. Sobota, 20.: »Evgenij Onegin«. C.

Mariborsko gledališče.

Sobota, 20. oktobra: »Traviata«. Izven.

Opera. Zajčev »Zrinjski« s svojo bogato, a preprosto melodiko in popularnimi bojevitimi zbori danes v Ljubljani ne »vleče« več. Gledališče ne napolni niti g. Primožič kot gost, niti g. Betetto kot novi Sulejman. In vendar je bila Betetova kreacija krasna in silna. Njegov glas je zvenel kakor bron in njegova mirno dostojanstvena igra brez vsakršne teatralike, predvsem notranje dramatična, je bila za zabeumotvor. Največji užitek je poslušati njegovo vzorno jasno izgovarjanje, logično deklamacijo in stopnjevanje. Ako bi bilo v naši operi več tako razumljivih pencev! G. Zupan hodi z uspehom po Betetovih sledovih. Marsikdo pa le poje, ne da bi izgovarjal; prav zato ne dosega uspeha, ki bi ga žel sicer. Mar ni nikogar pri naši operi, ki bi s pevci partije čital in pazil na jasno izgovarjanje tekstov? V tem pogledu pri nas ne le ni napredka, nego čimto čisto se nazadovaje. G. Betetto je žel za svoje petje in igro mnogo priznanja, zlasti po prizoru smrti, ki ga je mojstrsko pel in igral s prekrasno učinkovitostjo. Prav dobra sta bila sinoči tudi gđ. Thalerjeva in g. Šimenc.

Sentjakovski gledališki oder gostuje v nedeljo dne 21. oktobra na Viču z Halbojevo dramo »Mladost«. Zato odpadeta predstavi v soboto in nedeljo.

Mestno gledališče v Celju. V kratkem gostujeta na celjskem odru g. Nušič in ga. Podgorška iz Zagreba. Nadalje je na programu ljubljanska opera s kompletno zasedbo in z orkestrom.

Ljudsko vseučilišče v Celju. V ponedeljek dne 22. oktobra predava g. primarij dr. Rajsp v risalnici deske meščanske šole o alkoholizmu. Začetek ob pol 20. uri. Ker se je vpisalo doslej že 20 slušateljev, se otvori knjigovodstveni tečaj začetkom novembra. Vpisovanje pa se še nadaljuje.

Sporod klavirskega koncerta Ivana Noča, ki se vrši v ponedeljek dne 22. oktobra ob 8. uri zvečer v Unioni obsega sledeče točke: 1.) Beethoven: Sonata op. 110; a) Moderato cantabile ed espressivo, b) Scherzo, c) Adagio, d) Fuga. 2.) Brahms: a) Balada, b) Rapsodija. 3.) Chopin: Sonata v h-molu: a) Allegro maestoso, b) Scherzo, c) Largo, d) Finale. 4.) Chopin: a) Etuda op. 10, št. 11, b) Etuda op. 25, št. 3. 5.) Liszt: a) Goddno šumenje, b) Balada v h-molu. — Vstopnice so v predprodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

UMETNOSTNA RAZSTAVA

slov. in hrv. mlajših umetnikov v Jakopičevem paviljonu je odprta samo še do nedelje, 21. oktobra. Vodstvo v petek ob štirih, v nedeljo ob enajstih.

Sport

S. K. Primorje. Glasom odredbe L. N. P. morajo imeti vsi nogometaši potrjeno sliko. V to svrhu se pozivljajo vsi verificirani igralci, da oddajo do nedelje 21. t. m. na igrišču po eno svojo sliko tajniku. — Načelnik nogometne sekcije. Klubsko prvenstvo praške Sparie v lahki atletiki je dosegel Riedl s 65 točkami. Najboljši rezultat v tem mitingu je postavil Narančič v metanju krogle s 13.18.

Odbor za sestavo reprezentance J. N. S., je določil nastopne igrače, da odidejo v Prago k tekmi, ki se vrši 28. t. m.: Vrdjeka, Friedrich, Vrbanič, Dasso, Pažur L. Pažur II, Cindrič, Rupec, Paškvan, Babič, Jovanovič (Jugoslavija, Beograd), Dubravčič, Vinck, Perska, Šok, Götz in Mantler.

Službene objave LNP. (Iz seje poslovnega odbora 18. t. m.) — Prvenstvenne tekme 21. t. m. se vrše v nastopnem

redu: Primorje: Laska ob 13.45; Ilirija: Hermes ob 15.30; Primorje rez.: Laska rez. ob 9. uri; Ilirija rez.: Hermes rez. ob 10.30. Vse tekme se vrše na igrišču Ilirije. Službujoči odborniki dopoldne g. Gregorič, popoldne g. Cimperman. Blagajniško službo opravlja SK. Ilirija. Po trije reditelji vsakega kluba se imajo pred tekmo javiti službujočemu odborniku. — Sestanki nogometnih sodnikov se vrše odsej redno ob petkih ob 20, v kavarni Evropa. — Tajnik II. Smuška sekcija S. K. Ilirije obvešča svoje člane, da priredi danes v petek 19. t. m. ob pol 19. uri prijateljski sestanek v sobi Sportne zveze, Narodni dom, radi nedeljske skupščine JZSS. Člani naj posetijo sestanek v kolikor mogoče polnem številu.

Objave

× Tombola Sokolskega društva v Celju, ki je bila določena dne 21. oktobra, se vrši zaradi evreličnega dneva Udruga vojnih invalidov v nedeljo dne 28. oktobra. Povpraševanje po tablicah, ki stanejo 3 Din, je jako veliko.

× Za sokolski dom na Taboru je daroval klub »Marjanca« po br. Joško Štever 1500 Din z željo, da dobi mnogo posnomačev.

× Sokolsko društvo Ljubljana II. vabi svoje člane in članice k prijateljskemu sestanku, ki se vrši v soboto dne 20. oktobra ob 8. uri zvečer v restavraciji »Mrak« na Rimski cesti.

× Narodna čitalnica in sokolsko društvo v Kranju priredita dne 20. oktobra ob 20. uri vinski trgatve v sokolski telovadnici v prid Narodnega doma. Prosi se obilne udeležbe.

× Razglednice naših planin. Slovensko planinsko društvo v Ljubljani je založilo 3 serije (po 10 komadov) razglednic: Triglav, Kamniške planine in Karavanke. Razglednice so izvršene po fotografijah slikah gosp. Josipa Kunaverja. Slike so prav jasne in lepo izdelane. Razglednice se dobe v pisarni SPD. Serija stane 25 Din. Toplo priporočamo v nakup.

× Pri generalni inspekciji voda, A. M. brožev trg št. 7, je otvorena telefonska postaja št. 330.

× Slovensko lovsko društvo v Ljubljani ima plenarno sejo v torek dne 23. oktobra ob 15. uri v restavraciji »Pri Sestici«. Društveniki imajo pravico prisostvovati seji ter smejo tudi pri slučajnih navesti svoja mnenja in staviti odobro vprašanja, oziroma nasvete. Isti dan bo ob 19. uri v istih lokalih Castni večer društvenemu predsedniku. Vabimo članstvo k udeležbi. Kdor se hoče prijaviti za skupne večerje, naj blagovoli zanesljivo vsaj do ponedeljka opoldne (22. t. m.) to javiti ustno ali pismeno blagajniku (Gospodarska cesta 17). — Odbor Slov. lov. društva.

× Plesna šola »Bratstva« se otvori v ponedeljek dne 22. oktobra v areni Narodnega doma. Prijave sprejema tajnik Kravos v Narodnem domu.

× Mariborske CMD podružnice priredijo v soboto dne 27. oktobra v Narodnem domu ob priliki 25-letnice obstoja ženske podružnice veliko propagandno manifestacijo. Po slavnostnem zborovanju nastopi moški in mešani zbor Glasbene Matice in ženski zbor z izbranimi pesmimi. Godbo bo proizvajal združeni sokolski in češki orkester. Ker sodelujejo vsi imenovani z ozirom na važnost te narodne prireditve brezplačno, bo tudi dostop k tej prireditvi popolnoma brezplačen, tako da se ga lahko udeležijo vsi sloji.

× Klub esperantistov v Ljubljani javlja, da je otvoril tečaje za mednarodni jezik: Esperanto. Kdor se želi učiti, se lahko še prijavi v petek ali torek ob 7. uri zvečer v šentjakovski šoli, II. nadstropje, soba št. 20. Učna pristojbina znaša 10 Din, za dijak 5 Din mesečno.

× Koncert v kavarni »Evropa« se vrši danes v soboto, dne 20. oktobra. Igra Dravska godba. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstop prost.

× Čevlji se dobe v vseh trgovinah tovarne Kozina »Peko« po znatno znižani cenah in v trgovini Hinko Seljak. Prešernova ulica, dokler ta zaloga traja.

× Najdeno. V soboto dopoldne, dne 6. oktobra se je našel prost bankovec za 1000 Din. Dobi se na policiji.

Vrt je povsem zapuščen, sadno drevje v njem je podiviljalo, trava je vlačila in redka, vmes pa se šopiri bohotno grmičevje. Hiša se zdi kakor izumrla: vsa okna in vrata so zaprta. Zid ob potoku se vzdiguje naravnost iz vode, ki teče tu silno počasi in je polna močvirne trave in bičja. Na zahodni strani so v zidu vrata in tja vodi posebna pešpot, kakih 20 metrov dolga, ki se odcipi od prej omenjene skoro v pravem kotu. Hiša je, kakor pravijo, last nekega samca iz Strashbourga, ki pa ga živ krist še ni videl. Kraj spada med najbolj zapuščene in je daleč od vsakega življenja: pot ob potoku vodi po divji hosti dva kilometra od hiše navzdol in tri kilometre navzgor. Grmičevje pokriva torej pas, dolg pet kilometrov in širok kakih pet sto metrov, in vsa ta zemlja je v posesti tajinstvenega lastnika rdeče hiše. Pot ob potoku ne vede prav za prav nikamor: ko zapusti to pusto pokraščeno, se izgubi v jelkovem gozdu.

Vsa ta podrobna pojasnila je dajal Louis Nortmund Sainclair med potjo, ko so se bližali rdeči hiši. Hipoma zaspešeta Louis: »Stoji!« Prišli so namreč že na vrh griča, s katerega je razgled na hišo. Louis in Corsat sta dobro vedela, da Nyctalope vidi v tej temni noči prav tako dobro kakor podnevi in da natanko razloži zid pred hišo, zapuščeni vrt in hišo samo, dočim sta sama videla le tmino ponekod bolj črno kakor drugod. Sainclair opazuje nekaj časa, potem pa pravi s tihim glasom Louisu: »Hvala vam, gospod Nortmund, za vašo prijaznost. Če se vam zdi, se lahko vrnete domov; z menoj v hišo itak ne morete brez luči, ker bi delali preveč ropota in bi ne videli ničesar. Corsat gre seveda z menoj, on je vajen delati z menoj v temi. Če pa hočete, pa me tu počakajte. . . .« »Seveda. . . .« Dovolite mi le eno besedo. . . .« »Prosim?»

»Pravite, da bi delal preveč ropota. Vi torej mislite, da hiša ni prazna in da bi me utegnili kdo slišati?« »Rdečelasec« je bil tu dvakrat s Hedvigjo. Kdo more trditi, da ni nikogar v hiši, morda celo on sam? »Prav imate. Počakal bom torej tukaj. Če pa bom začul kak strel, bom preprezel zid. . . .« »Dobro. . . .« na strel ali pa na žvižg,« odgovori Sainclair.

In brez nadaljne besede se obrne po griču navzdol ne proti zidu, ki bi bil s te strani dostopen le z majhnimi plitvimi čolni, kakor so v rabi v močvirnih vodah, ampak na prešpot, ki vodi k vratom na zahodni strani zidu.

mislijo Nortmundi. . . . Daj mi vitrih številka 8.

Lahen žvonket jekla; Corsat išče v žepu na pasu ključ in odpava na ročaj vrezane številke. Hitro najde zahtevani vitrih in ga poda gospodarju.

Niti dvanaest sekund ne traja in vrata so odprta. Previdno stopita na vrt in Sainclair ne zapre vrat za seboj, ampak jih le prisloni, tako da sta imela za vsak slučaj zavarovan hrbet.

Pot od vrtuhi vrat do hiše se vije skozi majhen gozdič, ki je skoro neprodoren in popolnoma preraščen z grmičevjem, z divjim drevjem, z bodečim robidjem in tupatam z močvirno travo: pragozd v malem.

Vendar opazi Nyctalope, da je pot bolj shojena kakor bi se dalo misliti po zapuščenem in podivjanem značaju teh krajev.

»Po tej poti so še nedavno hodili ljudje,« si misli Sainclair. »Morda najdem ptico še v gnezdu?«

Počasi in brez šuma se plazí naprej, Corsat pa za njim prav tako neslišno; Sainclairu kažejo njegovi izuženi čuti pot: oči mu razločijo najmanjše stvari, nijnanse barv in finoč občut: po vonju aznoka kakovost zemlje in trav,

in sluti bližino vode; šum noči, po mešan z divjanjem vetra, se v njegovih ušesih razkroja v prvotne sestavine: skratka vse živčevje mu je napeto do skrajnosti. In tak je Sainclair vedno, kadar zasleduje: vsi čuti se mu stavljajo na razpolago, služijo eni edini ideji, in učinek nikdar ne izostane. In nocoj, nocoj gre boj zoper strašno sfingo, ki si je v zavesti svoje nadeloveške moči prevzeto nadela ime Lucifer!

Končno se pragozdič neha in viju-gasta pot ju dovede do rdeče hiše, naravnost pred nizka v zid vsekana vrata.

Nyctalope obstane in za njim tudi Corsat.

»Nobenega okna ni na tej strani,« omeni čez nekaj časa šepetaje Sainclair Corsatu. »Samo ta vrata, pred katerimi stojiva. . . .« Zdi se, da so in debelega lesa. . . . Dve majhni ključavnici. . . . Daj mi ključ št. 2!»

Corsat ga s svojo običajno spretnostjo hitro najde. Sainclair ga poskusi v prvi ključavnici, Brezuspešno. V drugi prav tako.

»Številka tri!«

Tudi brez uspeha.

Mali oglasi

stenoje s državnim davkom na inserate vred do 20 besedi Din 5.—, vsake nadaljnje besede 50 par
ved. — Plaša se vedno naprej (lahko tudi v znakih). Na vprašanje odgovarja uprava le, ako je vprašanje
priložena znak za odgovor ter manipulacijska pristojbina (1 Din).

Dopisovanje

Mlado dekle
ki si želi prijetnega dopisova-
vanja s stariškim gospodinom,
naj piše takoj na upravo
„Jutra“ pod šifro „Zlatko“.
12630

Trgovski zastopnik
v Beogradu prevzame zastop-
stva in posredništva solidnih
trgov. Interesenti naj javijo
eventual. tudi pogoje uprave
„Jutra“ pod „Sposoben“.
12607

«Srečen zakon!»
Na svidenje, če v petek ni
mogoče, pa v soboto ob 9.
uri tam po navadi pri grob
Mimi.
12587

Celovčan
črnihi obli, skrajšan las in
rastrganji šepor, želi radi
neznanega dolgega časa s
izotako do 25 letne mladost-
ke živahn. korespondence.
Pismene ponudbe pod šifro
„Celovčan“ na upravnstvo
„Jutra“.
12720

Srčkani gospici
želim ved. dolgočasno je-
senkih dni, živahne kore-
spondence a inteligentnima
gospodoma. Dopise po mo-
nosti s sliko na upravnstvo
„Jutra“ pod „Križantema“.
12693

Iskrene čestitke!
zlatolasi gospici Minki in
Petru (Zalog), k čenje-
nem rojstnemu dnevu —
pošiljam s čestitkami posre-
dno — trije kralji!
12606

Ženitve
Mladenič
simpatične zunanjosti, 23 let
star, iskočar, marljiv ter
poštenega značaja, želi zna-
nja v svrhu ženitve s mlado
in čedno gospodino, hčerko
kakšnega imovitega podjetnika
ali veleposelnika, ki bi mu
prekrbnel dobro in zanesljivo
službo, ozi. zagotovil ek-
stencno. Tajnost zadržana. —
Cenj. ponudbe pod „Pošteno
srce“ na upravo „Jutra“.
12680

Mlad uradnik
ki je prišel momentano v za-
drago, išče gospodino ali
vdovo, ki bi mu pomagala.
Takošnjo ženitvo in iskanje
čena. Ponudbe pod „Uradnik“
na upravo „Jutra“.
12726

Boljši obrtnik
v starosti 26 let, želi znanja
svetle ženitve s simpatično
deletno od 16 do 27 let. —
Ponudbe pod „Zadovoljnost“
na upravo „Jutra“.
12694

Stavbna parcela
blizu kolodvora, na zelo pro-
metnem kraju, se ceno prodaj.
Naslov pove uprava „Jutra“.
12654

Dvonedstropna hiša
se prodaj v sredini mesta,
pripravna za vsako obrt,
pod ugodnimi pogoji. Naslov
pove uprava „Jutra“.
12658

Oddam v najem
hišo tik kolodvora s gostil-
no, prodajalno, javno vago,
tobačno trafiko in pošto
vožnjo. Posebno pripravno za
lesne trgovce. Vse novo in
s velikim inventarjem, se
odda za več let v najem. —
Več se izve pri lastniku in
ogleda v hiši tik kolodvora
ali v pisarni Marija Hraat
in družbi v Ljubljani, Aha-
levo cesta št. 5.
12731

Stanovanje
(soba) s 1. novembrom, išče
dijak, najraje s posebnim
vhodom. Ponudbe pod šifro
„Obitna sola“ na upravo
„Jutra“.
12646

Dobro nagrado
dam tistemu, ki mi prekrbi
dela za gospodino do 1. no-
vembra. Ponudbe na upravo
„Jutra“ pod „Sobica“.
12730

Prazna soba
a kuhinjo, za dve osebi, se
išče za takoj ali pozneje. —
Plaša se tudi naprej. — Po-
nudbe na upravo „Jutra“
pod „Snaknost“.
12433

Svetlo sobico
išče mlada gospodinja, naj-
raje s posebnim vhodom. —
Naslov pove uprava „Jutra“.
12720

Dva dijaka
išče stanovanje s hrano in
električno razsvetljavo za
takoj, najraje v bližini obrt-
ne sole. Ponudbe pod šifro
„Vipava“ na upr. „Jutra“.
12732

Soba
za dva gospoda, se takoj od-
da s popolno oprebo. — A.
Cerar. Ambrozij trg št. 1.
Istotam se sprejme več abo-
nentov.
12736

Lokali
Skladišče
za približno 10 vagonov
moke in drugih predelkov,
išče paromlin. Pogoji: mora
biti sveto in trdnost ter blizu
kolodvora. — Ponudbe
pod „Paromlin“ na upravo
„Jutra“.
12336

Večje gostilno
ali kavarno isčem v najem
ali na račun za takoj ali
pozneje. Ponudbe pod šifro
„Večja kavolija“ na upravo
„Jutra“.
12715

Ženitna ponudba:

23letni elegantni mladenci,
se želi poročiti s gospodino
ali vdovo v starosti 17 do
21 let. Na premoženje se ne
gleda, temveč na zvesto lju-
benost. — La resne ponudbe s
sliko na upravo „Jutra“ pod
šifro „Tajnost“. Sliko pozne-
je lahko vrnem. 12653

Kapital

Tihaga družabnika
s razpoložljivim kapitalom
najmanj 300.000 Din, sprej-
ma dobro vpetljano trgovino
na drobno in debelo s lepim
lokalom in skladišči v Ljub-
ljani. Ponudbe pod „Tajna
družba“ na upravo „Jutra“.
12580

Do 200.000 Din se odda
solidnemu veleposledstvu proti
obremam, vključni za prvo
mesto in soudeležbi za daljšo
doba. Pismene ponudbe pod
„Dam takoj“ na upravnstvo
„Jutra“.
12661

Razno

Simon Klimanek
Ljubljana, Šelenburgova ul. 6.
Vsakokratne uniforme izdo-
lujem proti naročilu. V zalo-
gi so vse vojaške potrebščine,
vojaško blago in epolete vseh
vrst.
214

Mesnico in zastop. pive
dobro iščejo in vpetljano, dam
v najem. Obstoji iz klavnice,
mesnice, potrebnega blaga za
klavno blago in konje, lede-
nice, delavnice za izdelavo
mleka, s vsem inventarjem
in stroji, kuhinje, za-
mesno in klobase, odkoder sem
izvažal in razpošiljal blago
pred in po vojni. Vse naslo-
ve in oddajalec izročim na-
jemniku in v najem dam pod
zelo ugodnimi pogoji. Poizve
se pri lastniku Ivanu Kocu,
mesarju št. na Vrhniki.
12616

Akumulatorje
prenosne in stabilne, dobav-
ljane vedno v zalogi uspe-
šno rešujejo. Ge. trgovcem
pri večjem naročilu popust.
Lastna delavnica. Kristjan
Premur v Kranju, Slovenija.
12512

Za izdelavo usnj. oblek
se pripravam sl. oblinatu.
Imam vedno v zalogi usnje-
ne suknjice. Ge. trgovcem
pri večjem naročilu popust.
Lastna delavnica. Kristjan
Premur v Kranju, Slovenija.
12512

Slike za legitimacije
kakor tudi vse druge stro-
kovne dela prevzema in iz-
deluje najhitreje fotograf
Hugon Hibler, Ljubljana.
Valvasorjev trg 7, nasproti
Križanske cerkve.
229

Ribje olje

zajamčeno pristno, najboljšo
norveško znamko dospelu. —
Lekarna Bakurčić, Karlov-
ska cesta št. 2. — Direktni
import iz Kristijanije! 11921

Dotični gospod

ki je v soboto zvečer med
6.—7. uro vprašal v Sodni
ulici za sobo, se prosti, naj
se javi. 12698

Klobuke
iz klobučevine in razna v to
stroko spadajoča dela izvr-
šuje napredne modni salon
Stučly-Maške, Zidovska ul.
12655

Dobre pomije
se iščejo v kakšni gostilni ali
pri dijaški gospodini proti
dobremu plačilu. — Naslov
pove uprava „Jutra“.
12654

Fijakersko koncesijo
dam takoj v najem. Poizve
se pri upravi „Jutra“.
12738

Katera boljša družina
ki odstopa v Ameriko, bi
vzela s soboj 25letno izobra-
ženo gospodino (event. kot
služkinjo), katera obvlada
poleg nekaj jezikov deloma
tudi francoščino in je vpo-
rabljiva v vseh gospodinskih
delih, šivanja itd. Vsi potni
stroški se odlašajo. Ponudbe
pod „Amerika“ na upravo
„Jutra“.
12675

Emajlirano posodo
po izvanredno nizkih cenah
samorete dobiti edino le pri
„Fortuna“, Krekov trg 7-8,
Ljubljana. 12533

Premog

iz rudnika Trbovlje
cement
stalno v zalogi pri
H. Petrič
sedaj Gosposvetska cesta 16
nasproti Kolizeju. 5197

PERJE

vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

Drago Bitenc

Ida Bitenc
roj. Bügel
poročena 5473
18. oktobra 1923
Bled Ljubljana

Proda se:

Omara — Težki voz za par
konj — Ročni milu za mletje
zrna — 4 karnise — Kom-
pletna konjska oprana opre-
ma — Težke sani — Umi-
valnik — Stara, dobro obra-
njena vijolina — 3 dobro
ohranjene moške obleke —
Moška suknja — Krasen
stavbeni prostor ob želez-
nici, 10 minut od postaje,
ki meri 15 x 68 m² — Odda
se tudi dobro urejena me-
sica na zelo ugodnimi
pogoji. — Pojasnila daje
lastnica omenjenega v La-
škem, Rimes. 5389

Premog

iz rudnika Trbovlje
cement
stalno v zalogi pri
H. Petrič
sedaj Gosposvetska cesta 16
nasproti Kolizeju. 5197

PERJE

vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

Kdor hoče kaj prodati

Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službo itd.
naj inserira v „Jutra“

20% popusta

v konfekcijski trgovini
Fran Lukič
Ljubljana, Pred škofijo št. 19.
Moške zimske suknje,
površni: e ter vsakovrstna
trikotaja. 5107

Modni atelje

M. Šarc
Anglaške
in francoske toilate
najfinjša izvršitev

Premog

iz rudnika Trbovlje
cement
stalno v zalogi pri
H. Petrič
sedaj Gosposvetska cesta 16
nasproti Kolizeju. 5197

PERJE

vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

in 5193
PERJE
vedno v zalogi
pri trdnici
R. Miklauc
Ljubljana

Pralnica in likalnica

po zahtevu naročnika
M. Tičar, Ljubljana.
202

KAROL HAMANN, LJUBLJANA

MESTNI TRG 8 (na dvorišču) SPREJEMA:
MOŠKO DAMSKO DOMAČE
ZASTORE BLUZE OBLEKE itd.

KAROL HAMANN, LJUBLJANA

MESTNI TRG 8 (na dvorišču) SPREJEMA:
MOŠKO DAMSKO DOMAČE
ZASTORE BLUZE OBLEKE itd.